

Domov>Zakonodaja in sodna praksa>Nacionalno pravo

Nacionalno pravo

Ciper

V skladu s členom 1 ustave (Σύνταγμα) je „država Ciper [...] neodvisna in suverena republika s predsedniško ureditvijo,“ ki temelji na načelih zakonitosti, delitve oblasti (izvršna, zakonodajna in sodna), nepristranskosti sodstva ter spoštovanju in varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Človekove pravice in temeljne svoboščine se zagotavljajo z delom II ustave, v katerem se odraža Evropska konvencija o človekovih pravicah (EKČP) (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) (Ε.Σ.Α.Δ.), in členom 35 ustave: „Zakonodajna, izvršna in sodna oblast republike so zavezane, da v mejah svojih pristojnosti zagotavljajo učinkovito uporabo določb tega dela.“ Zakonitost se zagotavlja ne le z zapisano ustavo in zakonskimi določbami, temveč tudi z dejstvom, da se vlada zavezuje, da bo spoštovala ustavne omejitve, ki so ji naložene, in zagotavljala, da zakonodajna veja oblasti sprejema z ustavo skladne zakone ter da je sodstvo neodvisno in nepristransko.

Pravni viri

1. Pravo Evropske unije

Ciper je 1. maja 2004 postal polnopravna in enakopravna država članica Evropske unije in zanj velja pravo Evropske unije. V skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije (Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ima pravo EU prednost pred nacionalnim pravom držav članic, kar vključuje domače zakone in ustavo. Prevlada prava EU nad ustavo Republike Ciper je zagotovljena v skladu z ustavo Republike Ciper, ki je bila spremenjena z zakonom o peti spremembi ustave (Ο περί της Πέμπτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος) (zakon št. 127(I)/2006), katerega namen je bil pojasniti prevlado in prednost prava EU pred ustavo.

Republika Ciper je tudi spremenila nacionalno zakonodajo in jo uskladila z zakonodajo EU, tako da je sprejela številne zakonodajne akte ter obenem preklicala ali spremenila različne določbe nacionalne zakonodaje, vključno z določbami ustave, kot je opisano zgoraj.

Tako je zakonodaja EU pravni vir, ki v Republiki Ciper prevlada, vključuje pa predpise, ki so jih sprejele države članice, tj. pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti ter njihove protokole in priloge, kakor so bili naknadno dopolnjeni ali spremenjeni, in predpise, ki so jih izdale institucije Evropske unije v obliki uredb, direktiv ali odločb/sklepov. Vključuje tudi predpise mednarodnih konvencij, sklenjenih med EU in tretjimi državami ali mednarodnimi organizacijami, splošna in temeljna načela prava, običajno pravo, splošna pravila mednarodnega javnega prava in sodno prakso Sodišča Evropske unije, v skladu s katerimi so temeljne človekove pravice kot temeljna načela prava sestavni del evropskega pravnega reda.

2. Ustava Republike Ciper

Ustava Republike Ciper je bila sprejeta leta 1960, ko je bila razglašena Republika Ciper, in je v skladu s členom 179 ustave najvišji pravni akt Republike Ciper. Po pristopu Republike Ciper k Evropski uniji in spremembi ustave, kot je opisana v prvem odstavku zgoraj, ima pravo EU prednost pred notranjim ustavnim redom, pravne norme, ki jih vsebuje ustava, pa morajo biti skladne z zakonodajo EU.

3. Mednarodne konvencije/pogodbe/sporazumi

Člen 169 ustave določa, da mednarodne konvencije, pogodbe ali sporazumi, sklenjeni na podlagi sklepa ministrskega sveta, po zakoniti ratifikaciji in objavi v uradnem listu, prevladajo nad katerim koli nacionalnim zakonom (razen ustave), tako da imajo v primeru navzkrižja s takimi zakoni prednost, če jih podobno uporablja tudi nasprotna stran.

4. Uradni zakoni

Uradni zakoni so zakoni, ki jih je sprejel predstavniški dom (Βουλή των Αντιπροσώπων), ki uresničuje zakonodajno oblast, in morajo biti skladni s pravom EU in ustavo.

V skladu z določbami člena 188 ustave danes v Republiki Ciper veljajo zakoni, ki so bili skladno z navedenim členom v registru zakonov na predvečer dneva neodvisnosti, razen če ni bila ali ne bo sprejeta druga določba v skladu z zakonodajo, ki se uporablja ali je sprejeta v skladu z ustavo, in zakoni, ki jih je predstavniški dom (Βουλή των Αντιπροσώπων) sprejel po osamosvojitvi.

5. Ureditveni akti

Ureditveni akti so zakonodajni akti, ki jih je izvršna veja oblasti sprejela v skladu s svojimi zakonodajnimi pristojnostmi. Skladni morajo biti z zakonodajo EU ter ustavo in zakoni.

Te pristojnosti uprave, da sprejema dodatne pravne norme (sekundarna zakonodaja), ki so potrebne zaradi uporabe in izvrševanja zakona, so znane kot regulativne pristojnosti in so dovoljene, čeprav ima na Cipru zakonodajne pristojnosti predstavniški dom, tako da je mogoče urejati posebna vprašanja ali vprašanja lokalnega interesa oziroma tehnična ali podrobna vprašanja.

6. Sodna praksa vrhovnega sodišča (Ανώτατο Δικαστήριο)

Na Cipru velja doktrina, da so sodbe, ki jih izreče vrhovno sodišče, zavezujoče za vsa nižja sodišča. Zato sodba vrhovnega sodišča, s katero se razlaga pravna norma, pomeni pravni vir.

7. Običajno pravo – načela enakosti

Tudi običajno pravo (κοινοδικαιο) in načela enakosti (επιείκεια) so pravni viri v primerih, v katerih ni nobene druge zakonodajne določbe.

Vrste pravnih aktov – opis

Zapisani

ustava Republike Ciper;

mednarodne konvencije/pogodbe/sporazumi, sklenjeni s tretjimi državami, zakonito ratificirani in objavljeni v uradnem listu republike, ki imajo prednost pred katerim koli nacionalnim zakonom, če jih podobno uporablja tudi nasprotna stran;

zakoni, ki so v skladu s členom 188 ustave veljali na predvečer dneva neodvisnosti v skladu z določbami ustave, razen če ni bila ali ne bo sprejeta druga določba v skladu z zakonom, ki se uporablja ali je sprejet v skladu z ustavo, in zakoni, ki jih je po neodvisnosti sprejel predstavniški dom;

regulativni akti (Κανονιστικές Πράξεις) (uredbe) (Κανονισμοί).

Nenapisani

Sodna praksa vrhovnega sodišča, Sodišča Evropske unije in Sodišča za človekove pravice;

običajno pravo in načela enakosti, razen če ni bila ali ne bo sprejeta druga določba v skladu z zakonom, ki se uporablja ali je sprejet v skladu z ustavo.

Hierarhija predpisov

Po pristopu Republike Ciper k Evropski uniji je hierarhija predpisov Republike Ciper naslednja:

PRAVO Evropske unije;
Ustava Republike Ciper;
MEDNARODNE KONVENCIJE/POGODBE/SPORAZUMI;
URADNI ZAKONI;
REGULATIVNI AKTI;
SODNA PRAKSA VRHOVNEGA SODIŠČA;
OBIČAJNO PRAVO IN NAČELA ENAKOSTI.

Običajno pravo in načela enakosti so vir ciprskega prava in se uporabljajo v primerih, v katerih ni druge zakonodajne določbe/institucionalnega okvira.

Institucije, pristojne za sprejemanje predpisov

Ustava Republike Ciper jasno razlikuje med tremi vejami oblasti. Izvršne pristojnosti izvajajo predsednik, podpredsednik in ministrski svet, sodne pristojnosti sodišča republike, zakonodajne pa predstavniški dom, ki je najvišji zakonodajni organ republike. Čeprav je predstavniški dom najvišji zakonodajni organ, lahko izvršna veja oblasti določi pravne norme, ki so potrebne za uporabo zakona, in se odzove na številne primere, v katerih jih je morebiti treba uporabiti. Te pristojnosti uprave za sprejetje dodatnih pravnih norm, ki so potrebne za uporabo in izvrševanje zakona, se imenujejo regulativne pristojnosti.

Postopek odločanja

Postopek sprejemanja zakona se začne s predložitvijo predloga zakona ali zakona. Pravico do predložitve predloga zakona imajo predstavniki v predstavniškem domu, pravico do predložitve zakona pa ministri. Vsi zakoni in predlogi zakonov, predloženi predstavniškemu domu, so najprej dani v razpravo v pristojnih parlamentarnih odborih, potem pa še na plenarnem zasedanju.

Zakone in resolucije predstavniškega doma se sprejemajo z navadno večino navzočih in glasujočih predstavnikov, ko so sprejeti, pa se priglasijo uradu predsednika republike, in ta jih bodisi izda z razglasom v uradnem listu bodisi vrne v predstavniški dom v ponovno preučitev; če predstavniški dom vztraja pri svoji odločitvi, mora predsednik države izdati zadevni zakon, razen če ne uresniči ustavne pravice in zakon predloži vrhovnemu sodišču, in to lahko potem odloči, ali je zakon v skladu z ustavo in zakonodajo EU ali ne. Če sodišče odloči, da je zakon skladen, se nemudoma razglasi, če ne, pa se ne razglasi. Zakoni so evidentirani v register zakonov ob razglasitvi v uradnem listu ali na datum, določen v zakonu, preklicati pa jih je mogoče z drugim zakonom ali tiho v nekaterih okoliščinah.

Pravne zbirke podatkov

V Republiki Ciper so na voljo naslednje zbirke podatkov:

[CYLAW](#),

[PRAVNI PORTAL CIPRA](#) (ΝΟΜΙΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ).

Ali je dostop do zbirk podatkov brezplačen?

Dostop do zbirke podatkov CYLAW je brezplačen. PRAVNI PORTAL CIPRA je dostopen samo naročnikom.

Kratek opis

1. CYLAW

CYLAW je bil vzpostavljen januarja 2002 kot nepridobitna zbirka podatkov, namenjena zagotavljanju brezplačnih in neodvisnih pravnih informacij o virih ciprskega prava in dostopu do njih, kot del mednarodnega gibanja za brezplačen dostop do zakonodaje, katerega član je. Zbirka podatkov CYLAW vsebuje sodbe, ki sta jih vrhovno sodišče in družinsko sodišče druge stopnje izdala od leta 1997, pravila civilnega postopka ter številne pravne članke in besedila. Sodbe, ki so v zbirki podatkov CYLAW, je vrhovno sodišče evidentiralo v elektronski obliki. Besedila sodb, ki jih vsebuje, so verodostojna, kakor jih je izreklo vrhovno sodišče, brez kakršnega koli posega ali popravka.

2. Pravni portal Cipra

Pravni portal Cipra zagotavlja preprost dostop, med drugim do novic, besedil in člankov, ki so v neposrednem interesu vsakogar, ki se ukvarja s pravnimi zadevami, in dostop do naročniške zbirke pravnih podatkov, ki vsebuje zbirke podatkov „Zakonodaja“ (Νομοθεσία) in „Sodna praksa“ (Νομολογία) Republike Ciper.

Seznam zakonov (Ευρετήριο των Νόμων) vsebuje seznam vseh zakonov, ki so v registru zakonov ali preklicani, in seznam vseh povezanih predpisov. Ta seznama se posodabljata ob izdajah uradnega lista.

Seznam sodne prakse (Ευρετήριο της Νομολογίας) omogoča iskanje besedila katere koli odločbe na podlagi različnih iskalnih meril.

Sorodne povezave

[Pravni urad](#) (Νομική Υπηρεσία)

[Vrhovno sodišče](#) (Ανώτατο Δικαστήριο)

[Predstavniški dom](#) (Βουλή των Αντιπροσώπων)

Zadnja posodobitev: 23/07/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.